

Tanıtım - Eleştiri

Book Reviews

Jenifer Rowley. *Bilginin düzenlenmesi: Bilgi erişime giriş*. Türkçe bas. haz.: Sekine Karakaş; çev. Sekine Karakaş, Hülya Ünal Can, Aytaç Yıldızeli ve Başak Kayıran. Ankara: TKD Ankara Şubesi, 1996. ISBN 975-7653-57-8. Elde edilebileceği yer: TKD Ankara Şubesi.

İnsanoğlu, önceleri kulaktan kulağa vb. yöntemlerle diğer bireylere aktarmaya çalıştığı bilgi ve deneyimlerini, yazının icadıyla belgelemeye başladı. Daha sonra da biriken belgelerin içinde kaybolmamak ve aradığı bilgiyi kısa zamanda bulabilmek için, biriktirdiği belgeleri düzenlemek zorunda olduğunu farketti. İşte bu zorunluluk, zaman içinde gelişen bilgi ve bilgi teknolojileri aracılığıyla insanları belge ve bilginin düzenlenmesi konusunda sürekli arayışa ve gelişmeye itti. Bu gelişmeler sonucu, belge ve bilgilerin derlenmesini ve hizmete sunulmasını sağlayan Kütüphane, Arşiv, Dokümantasyon Merkezi gibi kurumlar ve bu kurumlarda çalışanların oluşturduğu meslek grupları ortaya çıktı. Doğal olarak, bu kurumlarda çalışanların gelişimini sağlayacak bilgilerin de belgelenmesi gerekti. Yurtdışında bu gereklilik hızla yerine getirilirken, yurtdışında çalışmalar oldukça yavaş ilerledi.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde oldukça gelişmiş kütüphaneler olan ülkemizde, ne yazık ki kütüphaneciliğe yönelik çalışmalar ve bilgiler sağlıklı olarak belgelenip yeni kuşaklara aktarılamadı. Bunun sonucunda, kütüphanecilik üzerine bir el kitabı bile olmadan ülkemizde kütüphanecilik eğitimi verilmektedir.

İşte bu eksikliği giderebilecek ve "Kütüphanecilikle ilgili bilgi alabileceğimiz bir kitap yok mu?" türünden sorulara cevap olabilecek bir eser Türk Kütüphaneciliğine kazandırıldı; *Bilginin düzenlenmesi: Bilgi erişime giriş*.

Kitap, Jennifer Rowley tarafından yazılmış "Organizing knowledge: an introduction to information retrieval"ın 1992 tarihli 2. basımının çevirisi olarak, Türk Kütüphaneciler Derneği Ankara Şubesi tarafından yayımlandı.

5 ana kısımdan oluşan eserde:

1. Kısım, Veritabanlarının, geleneksel dosyaların, dizin ve katalogların içeriğini özetlemektedir.

2. Kısım, Yazar ve eser adları üzerinde durmakta, Anglo-Amerikan Kataloqlama Kuralları'ndan örnekler vermektedir.
3. Kısım, Sınıflama ve dizinleme dilleri ile dizinleme sistemleri açısından konu erişimini ele almaktadır.
4. Kısım, Kayıtların ve onların tarama anahtarlarının farklı sistemlerde hangi yollarla birleştiğini incelemiştir.
5. Kısım, Dizin ve katalogların fiziksel biçimi, dizinleme düzeni ve belge düzenlemesi gibi genel konuları içermektedir.

Önsöz'de, çeviri sırasında bir çok İngilizce sözcüğe, çevirmenler tarafından Türkçe karşılıklar bulunduğu, bunlar benimsenirse de, ileride uygun karşılık bulunmasına yardımcı olacağı belirtilmiştir. Kitabın sonuna eklenen sözlükte, kelimelerin İngilizce karşılıkları da verilerek anlaşılmayan kelimelerin incelenebilme olanağı sağlanmıştır. Ayrıca yine kitabın sonundaki dizin okuyuculara kolaylık sağlamaktadır.

Kütüphanecilik camiamızın tanınmış isimlerinden Doç.Dr. Sekine Karakaş, Hülya Ünal Can, Aytaç Yıldızeli ve Başak Kayıran'ın, yoğun gayret, sabır ve titizlikle Türkçeleştirerek yayına hazırladıkları bu kitap, Önsöz'de de belirtildiği gibi kütüphanecilik ve enformasyon bilimleri ile uğraşan herkesin ilgileneceği bir eser olma özelliğine sahiptir ve kütüphaneciliğimizdeki büyük bir kaynak boşluğunu dolduracaktır.

Bununla birlikte, elbette kütüphanecilik ve enformasyon bilimleri ile ilgili herşeyin bu kitapta olduğu söylenemez. Ancak bu kitap, okuyucunun kendi bilgilerini tamamladıkça, kitapta ele alınmamış konuları saptayıp daha özel konularda geniş araştırmalara girmesine zemin hazırlayacaktır.

Erhan ERKAN

A.Ü. Fen Fak. Kütüphanesi

Doğan Atılgan. *Kataloglamada tutarlılık açısından Türkiye Bibliyografyası (1985-1990)*. Ankara: Milli Kütüphane, 1996. 112 s. ISBN 975-17-1621-7.

Kaynak Ankara Üniversitesi DTCF Kütüphanecilik Bölümünde yapılmış bir doktora çalışmasının ürünüdür. Çalışmanın amacı; ulusal bibliyografik denetim ve merkezi kataloglamanın temel aracı olan Türkiye Bibliyografyası'nın bu işlevleri açısından incelenmesidir. Eser; "Türkiye Bibliyografyası kataloglamada tekbiçimlilik ve merkezi kataloglama aracı olma işlevini yerine getirmekte midir?" sorusunun yanıtını okuyuculara sunmaktadır.

Dört bölümden oluşan çalışmanın ilk bölümünde; bilgiye erişim, kataloglama ve bibliyografik denetim, ikinci bölümünde; Türkiye Bibliyografya-

si'nin tarihsel gelişimi ve kataloglamada tekbiçimliliğe gidilmesi, üçüncü bölümünde; Türkiye Bibliyografyası'nın değerlendirilmesi konularına yer verilerek dördüncü bölüm sonuç ve önerilere ayrılmıştır. Kitabın sonunda sözlük ve kaynakça bulunmaktadır.

Canan Duran
Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi